

การพัฒนาแบบแผนการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนปรางค์กู๋
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

Development of a Competency-Based Model for Active Learning Management
of Teachers through the Use of Digital Technology to Enhance Student Quality
at Prangku School under the Office of Secondary Educational Service Area
Sisaket - Yasothon

ศุภชัย จันครา

Supachai Junkra

โรงเรียนปรางค์กู๋ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

Prangku School under the Office of Secondary Educational Service Area Sisaket - Yasothon

E-mail: r-nou6729@hotmail.com

Received: 29 July 2025; Revised: 28 April 2025; Accepted: 28 April 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู 2) พัฒนาแบบแผนการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู 3) ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู และ 4) ประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู กลุ่มตัวอย่าง 1,178 คน ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน และนักเรียน 1,088 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบ แบบประเมิน แบบวิเคราะห์เอกสาร และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และใช้ค่าสถิติ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที ค่าคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ และค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน สภาพปัจจุบันมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่คาดหวัง อยู่ในระดับมากที่สุด 2) องค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย หลักการวัตถุประสงค์ เนื้อหา การดำเนินการ การประเมินผล และ เงื่อนไขความสำเร็จ รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบมีความถูกต้องเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับสูงมาก และผลการประเมินประสิทธิผลรูปแบบ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 4) ผลการประเมินรูปแบบ พบว่า (1) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน ชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 3,6 ปีการศึกษา 2567 คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ และเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2566 (2) ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ระดับดีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 96.82 (3) ผลการประเมินสมรรถนะของนักเรียน สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 4.94 (4) รูปแบบมีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด (5) ความพึงพอใจต่อรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก; เทคโนโลยีดิจิทัล; คุณภาพของผู้เรียน.

Abstract

This study aimed to (1) investigate foundational data regarding the development of teachers' active learning management competencies; (2) design a competency enhancement model; (3) implement the developed model; and (4) evaluate its effectiveness. The sample included 1,178 parents, five experts, nine specialists, and 1,088 students. Research instruments included questionnaires, interview forms, achievement tests, evaluation forms, document analysis tools, and focus group discussion records, and statistical methods including percentage, mean, standard deviation, t-test, relative gain scores, and priority needs index.

The results revealed the following: 1) Key components of active learning management competencies included curriculum development, instructional design, learner-centered pedagogy, digital media and technological innovations for learning management, assessment and evaluation, and research for student development. The current competency level was moderate, while the desired level was high. 2) The model consisted of principles, objectives, content, procedures, evaluation, and success conditions. Both the model and the user manual were found to be highly accurate and appropriate. 3) After implementation, deputy directors and teachers demonstrated a very high understanding of active learning management competencies, and overall model performance was rated at the highest level. 4) The evaluation showed that: (a) the national test scores for Grade 9 and Grade 12 students in the academic year 2024 exceeded national averages and improved compared to 2023; (b) 96.82% of students met the desired characteristics at a good level or higher; (c) student competency exceeded the target by 4.94%; (d) the model's feasibility and usefulness were rated at the highest level; and (e) satisfaction with the model was also at the highest level.

Keywords: Active Learning Management Competency; Digital Technology; Student Quality

บทนำ

การพัฒนาครูให้มีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในประเทศฟินแลนด์ผู้นำในด้านการศึกษานานาชาติ ได้มีการคัดเลือกนักเรียนที่มีผลการเรียนสูงมาฝึกหัดครู มีการจับโรงเรียนคู่

พัฒนา อีกทั้งมีการย้ายโอนครูจากเมืองสู่ชนบท ชนบทสู่เมือง เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การยกระดับคุณภาพครูและยังมีการกำหนดนโยบายที่ให้ครูสอนน้อยลง หาวิธีการให้นักเรียนได้เรียนรู้มากขึ้น นำครูไปฝึกอบรม เพื่อให้รู้ถึงวิธีการ หรือแนวทางการสอนให้นักเรียนคิดเป็น (Sophia Faridi, 2016) ดังนั้นครูจึงต้องออกแบบการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนในสภาพที่ใกล้เคียงชีวิตจริงที่สุด ครูผู้สอนต้องเปลี่ยนเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียน จากเน้นเรียนวิชาเพื่อได้ความรู้ ให้เลยไปสู่การพัฒนาทักษะที่สำคัญต่อชีวิตในยุคใหม่ ให้เกิดทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ครูมีหน้าที่เปลี่ยนจากเน้นสั่งสอนไปเป็นการจุดประกายความสนใจใฝ่รู้ (inspire) แก่ผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้เรียนจากการลงมือปฏิบัติ (learning by doing) ทำให้มีทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 จากการลงมือปฏิบัติของตนเป็นทีมร่วมกับเพื่อนนักเรียน ซึ่งการจัดการเรียนรู้ในลักษณะนี้เรียกว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) (นพทลี พรธาดาวิทย์, 2559)

โรงเรียนปรางค์กู๋ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู จากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self - Assessment Report : SAR) ปีการศึกษา ๒๕๖๖ ของโรงเรียนปรางค์กู๋ พบว่า การจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิด และการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริงยังไม่เป็นรูปธรรมที่น่าพอใจ ครูยังขาดการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล นวัตกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนสำคัญ และยังขาดการส่งเสริมให้ครูใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังพบว่า ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2566 ลดลงจากปีการศึกษา 2565 คิดเป็นร้อยละ 0.87 (ภาษาไทย -0.33, ภาษาอังกฤษ -0.61, วิทยาศาสตร์ -3.50, คณิตศาสตร์ 0.96) ส่วนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2566 ถึงแม้ทุกรายวิชาจะสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ แต่ก็ยังไม่มียรายวิชาใดสูงกว่าร้อยละ 50 จากผลการทดสอบดังกล่าวข้างต้น โรงเรียนปรางค์กู๋ ควรมีการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก (Active Learning) เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนให้ได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพที่แท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2561) ที่สรุปไว้ว่า ครูต้องมีทั้งศาสตร์และศิลป์ในการจัดการเรียนรู้ตลอดเวลา แต่ถ้าครูคนใดมีแต่องค์ความรู้ด้านศาสตร์การสอน แต่กลับไม่มีศิลปะการสอนก็จะทำให้การเรียนน่าเบื่อหน่าย ผู้เรียนไม่อยากเรียน เรียนแล้วก็ไม่รู้เรื่อง และมีความทุกข์ตลอดการเรียน ทำให้การจัดการเรียนรู้จะประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น ดังนั้น การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก (Active Learning) จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จึงได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนปรางค์กู๋ ขึ้น เป็นวิธีในการพัฒนาสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมกระบวนการคิด ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและมีโอกาสเรียนรู้อย่างกระตือรือร้นผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกทักษะการพูด ฟัง อ่าน คิด เขียน และแสดงความคิดเห็นลงมือปฏิบัติกิจกรรม ตลอดจนเน้นการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและผู้เรียนด้วยกันเอง เมื่อผู้เรียนมีการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ แล้วจะสามารถพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะ สมรรถนะด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะทักษะการคิดใน

รูปแบบที่หลากหลาย ซึ่งจะก่อให้เกิดผลดีต่อตัวครูผู้สอน ผู้เรียน และคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนปรางค์กู๋ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนปรางค์กู๋ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนปรางค์กู๋ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนปรางค์กู๋ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร
4. เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนปรางค์กู๋ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (R&D) ร่วมกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (PAOR)

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ 1) รองผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน 2) ครู จำนวน 92 คน 3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน 4) ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 1,874 คน และ 5) นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 และ ปวช. ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1,874 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ 1) รองผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน 2) ครู จำนวน 74 คน 3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 12 คน 4) ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 1,088 คน และ 5) นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 และ ปวช. ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1,088 คน ได้มาจากการเปิดตาราง Krejcie & Morgan (สุจิตรา เทียนสวัสดิ์, 2567) จากการสุ่มกลุ่มประชากรแต่ละกลุ่ม โดยการเลือกแบบเจาะจง (กลุ่มตัวอย่างที่ 1-3) และสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีใช้ตารางเลขสุ่ม (กลุ่มตัวอย่างที่ 4-5)

2. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยมี 4 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ รองผู้อำนวยการ ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1,178 คน และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบ ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ระยะที่ 3 การศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ รองผู้อำนวยการ และคณะครู จำนวน 78 คน ระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบ ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ รองผู้อำนวยการ ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1,178 คน และนักเรียน จำนวน 1,088 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แบบวิเคราะห์เอกสาร 2) แบบสอบถาม 3) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง 4) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม 5) แบบทดสอบ และ 6) แบบประเมิน

4. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

- 1) ศึกษาแนวคิด หลักการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือการวิจัย
- 2) สร้างเครื่องมือการวิจัย
- 3) นำเครื่องมือเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพและพิจารณาความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ และตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถามด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดย ผู้วิจัยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 0.80 - 1.00
- 4) รวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน มาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมไปหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยใช้วิธีของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97
- 5) ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นจัดพิมพ์เครื่องมือเป็นฉบับสมบูรณ์สำหรับนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) ส่งเครื่องมือการวิจัยให้กลุ่มเป้าหมาย พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ให้ตอบกลับ
- 2) ตรวจสอบและคัดแยกเครื่องมือการวิจัยที่สมบูรณ์ แล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ และนำประเด็นเหล่านั้นมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนารูปแบบ ต่อไป

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนปรางค์กู๋ สามารถสรุปผลการวิจัยดังนี้

1.1 ผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า องค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การออกแบบการเรียนรู้ 3) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) การพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ 5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ 6) การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน

1.2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนปรางค์กู๋ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สภาพที่คาดหวัง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน เมื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ และ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ตามลำดับ

2. ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนปรางค์กู๋ ที่พัฒนาขึ้นมี 6 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3)

เนื้อหา 4) การดำเนินการ 5) การประเมินผล และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบมีความถูกต้องและความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนปรางค์กู๋ สามารถสรุปผลการวิจัยดังนี้

3.1 ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจของรองผู้อำนวยการ และคณะครูเกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยรวมมีระดับพัฒนาการอยู่ในระดับสูงมาก และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังการพัฒนา พบว่า หลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 ผลการประเมินประสิทธิผลรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนปรางค์กู๋ (วงรอบที่ 2) โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 พบว่า วงรอบที่ 2 มีประสิทธิผลสูงกว่าวงรอบที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนปรางค์กู๋ สามารถสรุปผลการวิจัยดังนี้

4.1 ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน

1) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2567 คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ คิดเป็นร้อยละ 3.71 และเมื่อเปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2566 เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 3.78

2) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2567 คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ คิดเป็นร้อยละ 2.85 และเมื่อเปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2566 เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 2.73

3) ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ระดับดีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 96.82

4) ผลการประเมินสมรรถนะของนักเรียน ปีการศึกษา ๒๕๖๗ เฉลี่ยรวมทุกด้าน คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๙๔ สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ ๔.๙๔

4.2 ผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนปรางค์กู๋ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ รองลงมา คือ การดำเนินการของรูปแบบ และ เนื้อหาของรูปแบบ ตามลำดับ ส่วนความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ รองลงมา คือ การประเมินผลของรูปแบบ การดำเนินการของรูปแบบ และ เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ ตามลำดับ

4.3 ผลการประเมินความพึงพอใจของรองผู้อำนวยการ ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนปรางค์กู๋ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ รองลงมา คือ หลักการของรูปแบบ การประเมินผลของรูปแบบ และเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

4.4 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนปรางค์กู่ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลศึกษาความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากที่สุด/การนำผลการประเมินผลการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และ การวิจัยเพื่อสร้างและพัฒนางาน พัฒนาค้นและพัฒนานวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนปรางค์กู่ พบว่า 1) องค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพิมพันธ์ เดชะคุปต์ และคณะ (2565) กล่าวว่า สมรรถนะครูมีอาชีพในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีดังนี้ 1) ทักษะการพัฒนาและสร้างหลักสูตร 2) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) การใช้ นวัตกรรมการสอน 4) การประเมินผลการเรียนรู้ 5) การวิจัย 6) การจัดการชั้นเรียน และ 7) การพัฒนา คุณลักษณะและค่านิยมของครูและเด็ก สอดคล้องกับงานวิจัยของวนิดา ภูขำนิ (2564) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนา สมรรถนะของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21: กรณีโรงเรียนบ้านนาตาลคำข่า ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบสมรรถนะของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรณีโรงเรียนบ้านนาตาลคำข่ามี 10 องค์ประกอบ 44 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย 1) ทักษะการสื่อสาร มี 3 ตัวชี้วัด 2) การจัดการเรียนการสอนโดยผู้เรียน เป็นสำคัญ มี 5 ตัวชี้วัด 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน มี 3 ตัวชี้วัด 4) ภาวะผู้นำครู มี 5 ตัวชี้วัด 5) คุณธรรมและ จริยธรรมในวิชาชีพ มี 5 ตัวชี้วัด 6) การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ มี 5 ตัวชี้วัด 7) การพัฒนาหลักสูตรแบบบูรณาการ มี 2 ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 8 ทักษะการคิด มี 5 ตัวชี้วัด 9) การ ทำงานเป็นทีมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน มี 7 ตัวชี้วัด และ 10) การวัดและการประเมินผลเพื่อพัฒนา ผู้เรียน มี 3 ตัวชี้วัด และ 2) ผลการศึกษาศภาพปัจจุบันในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดย ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนปรางค์กู่ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สภาพที่คาดหวัง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ และด้านการวิจัยเพื่อ พัฒนาผู้เรียน เมื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ด้านการ พัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ และ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องทุกคนเมื่อส่งบุตรหลานมาเรียนก็ต้องการที่จะให้โรงเรียนจัดการเรียน การสอนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ทำให้นักเรียนได้รับความรู้ ประสบการณ์ และประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดี มี การใช้สื่อเทคโนโลยีประกอบการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีการนำผลการวิจัยในชั้น เรียนมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2561) ได้กล่าวว่า นักเรียนจะ เรียนได้ดีที่สุดเมื่อพวกเขามีส่วนร่วม ครูเปลี่ยนวิธีสอนจากการบอกให้ทำหรือการบรรยายไปสู่การสอนแบบใหม่ที่ ปลอ่ยกให้ผู้เรียนสอนตัวเองโดยมีครูคอยแนะนำ ดังนั้นการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้นั้นต้องมี

กระบวนการที่ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมโดยการศึกษา ค้นคว้า พิสูจน์ ทดลอง ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และสร้างผลงานของตนเองออกมาอย่างมีคุณภาพ การสอนในศตวรรษที่ 21 จะเห็นภาพผู้เรียนที่มุ่งมั่นในการทำงานด้วยตนเอง จากการเขียนบันทึกออนไลน์ การค้นคว้าบนอินเทอร์เน็ต การนำเสนอผลงาน ผ่านสื่อดิจิทัล หรือกำลังร่วมประเมินทักษะการทำงานร่วมกันและการนำเสนอผลงานของเพื่อนๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทักษิณ เกษตัน (2561) ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูมี 5 องค์ประกอบ 59 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) การสร้างหลักสูตร จำนวน 10 ตัวชี้วัด 2) ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ จำนวน 14 ตัวชี้วัด 3) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 10 ตัวชี้วัด 4) การใช้และพัฒนาสื่อวัตกรรม จำนวน 12 ตัวชี้วัด และ 5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จำนวน 13 ตัวชี้วัด 2. สภาพปัจจุบันของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยรวมทั้ง 5 องค์ประกอบ อยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยรวมทั้ง 5 องค์ประกอบ อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนปรางค์กู๋ ที่พัฒนาขึ้นมี 6 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) การดำเนินการ 5) การประเมินผล และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งรูปแบบมีความถูกต้องและความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และคู่มือการใช้รูปแบบมีความถูกต้องและความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบ ได้ผ่านกระบวนการสร้างและหาคุณภาพของรูปแบบ เกิดจากการวิเคราะห์เพื่อระบุปัญหาและความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสังเคราะห์แนวคิดทั้งจากนักการศึกษาต่างประเทศและในประเทศ เป็นการผสมผสานหลักการแนวคิดที่ลงตัว จึงเป็นการพัฒนาตามขั้นตอนที่ถูกต้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของประคอง รัตมีแก้ว (2563) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 1.1) องค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหากระบวนการ และการวัดและประเมินผล 1.1) ผลการประเมินความเหมาะสมของแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 1.3) ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้แบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนปรางค์กู๋ พบว่า 1) ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจของรองผู้อำนวยการและคณะครูเกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยรวมมีระดับพัฒนาการอยู่ในระดับสูงมาก และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังการพัฒนา พบว่า หลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ผลการประเมินประสิทธิผลรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนปรางค์กู๋ (วงรอบที่ 2) โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ใน

ระดับมากที่สุด ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 พบว่า วงรอบที่ 2 มีประสิทธิผลสูงกว่าวงรอบที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินงานตามรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ เป็นการดำเนินการร่วมกันของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน ร่วมปฏิบัติงาน ส่งเสริม สนับสนุน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการนิเทศ ติดตามประเมินผลในระหว่างการดำเนินการ และหลังดำเนินการตามรูปแบบ โดยร่วมมือกับนักเรียน ผู้ปกครอง และอาศัยการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริง เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนปรางค์กู๋ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ

กิ้งแก้ว ภูทองเงิน (2561) กล่าวว่า การพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องและจริงจังมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะศักยภาพครูจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งการพัฒนาครูจะช่วยให้ครูมีสมรรถภาพในการสอน ทำให้ครูเรียนรู้งานในหน้าที่เร็วขึ้น ช่วยแบ่งเบาภาระของผู้บังคับบัญชา และกระตุ้นให้ครูปฏิบัติงาน เพื่อความเจริญก้าวหน้าและเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอทั้งด้านความรู้และเทคโนโลยีต่าง ๆ การพัฒนาบุคลากรจะต้องใช้การนิเทศทั้งแบบกลุ่มและเป็นรายบุคคลโดยการสอนและ การศึกษาดูงาน การฝึกอบรม และจะต้องได้รับการประเมินผลเป็นระยะ ๆ เพื่อปรับปรุงการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Linda, Darling-Hammond (2006) ศึกษาเรื่อง การจัดการศึกษาของครูในศตวรรษที่ 21 ผลการศึกษาพบว่า ครูต้องมีความรู้และทักษะ ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนแต่ละคนและการพัฒนานักเรียนในบริบททางสังคมที่แตกต่างกัน (Knowledge of Learners & their Development in Social Contexts) ซึ่งครูต้องเข้าใจการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน พัฒนาความเป็นมนุษย์ พัฒนาด้านการใช้ภาษาแก่นักเรียน 2) ครูต้องมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่ตนเองสอน และเข้าใจเป้าหมายของหลักสูตร (Knowledge of Subject Matter & Curriculum Goals) ซึ่งครูต้องเข้าใจเป้าหมายของการศึกษา วัตถุประสงค์รายวิชา ทักษะ และเนื้อหาของวิชานั้น ๆ 3) ความรู้ด้านการสอน (Knowledge of Teaching) ซึ่งครูต้องรู้วิธีการสอนเนื้อหา (Content pedagogy) การสอนนักเรียนที่มีความแตกต่างกัน การประเมินผล และการจัดการชั้นเรียน

4. ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนปรางค์กู๋ พบว่า 1) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขึ้นพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2567 คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ คิดเป็นร้อยละ 3.71 และเมื่อเปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2566 เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 3.78 2) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขึ้นพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2567 คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ คิดเป็นร้อยละ 2.85 และเมื่อเปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2566 เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 2.73 3) ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ระดับดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 96.82 4) ผลการประเมินสมรรถนะของนักเรียน ปีการศึกษา ๒๕๖๗ เฉลี่ยรวมทุกด้าน คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๙๔ สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ ๔.๙๔ 5) ผลการประเมินความพึงพอใจของรองผู้อำนวยการ ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนปรางค์กู๋ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงานร่วมกัน โดยอาศัยกระบวนการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ได้เข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการ และจากการศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีผลงานเชิงประจักษ์เกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะการ

จัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู แล้วนำความรู้มาใช้ในการพัฒนาและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจริง ทำให้ครูได้รับทราบถึงแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูชัดเจนขึ้น ตลอดจนนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมอื่นๆ มากขึ้น และมีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมากขึ้น ทำให้นักเรียนมีความสุขและตั้งใจเรียนมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของลักษณพร เข้มขัน (2563) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูภาษาอังกฤษในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูภาษาอังกฤษในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ 1) สมรรถนะของครูภาษาอังกฤษ มี 6 สมรรถนะ 2) วิธีการพัฒนาสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ มี 7 วิธี 3) กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูภาษาอังกฤษ พบว่า มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ และมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนปรางค์กู๋ ได้องค์ความรู้ใหม่ แสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนปรางค์กู๋ พบว่า องค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน

สรุป

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่า 1) องค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การพัฒนาสื่อนวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 2) ผลการศึกษา สภาพปัจจุบัน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่คาดหวัง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ และ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ตามลำดับ

2. ผลการพัฒนารูปแบบ ที่พัฒนาขึ้นมี 6 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) การดำเนินการ 5) การประเมินผล และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบมีความถูกต้อง และความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า 1) ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจของรองผู้อำนวยการ และคณะครู เกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยรวมมีระดับพัฒนาการอยู่ในระดับสูงมาก 2) ผลการประเมิน ประสิทธิภาพรูปแบบ (วงรอบที่ 2) โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผลการประเมินรูปแบบ พบว่า 1) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน ผลการประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และผลการประเมินสมรรถนะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3, 6 ปีการศึกษา 2567 เพิ่มขึ้น 2) ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อรูปแบบ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนปรางค์กู๋ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร” มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ควรศึกษารายละเอียด และวิเคราะห์รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนปรางค์กู๋ ก่อนนำไปใช้

2) สถานศึกษาสามารถนำรูปแบบที่สร้างขึ้นไปประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสม โดยสถานศึกษาสามารถปรับปรุง เพิ่มเติมรูปแบบ แผนงาน และโครงการต่าง ๆ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงสภาพหรือบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่งด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) จากการศึกษาความต้องการจำเป็น พบว่า ครูมีความต้องการพัฒนาสมรรถนะมากที่สุดคือสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ดังนั้นควรศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน

2) ควรมีการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่เข้าร่วมการอบรมพัฒนาตามรูปแบบว่าส่งผลต่อ
ประสิทธิภาพการเรียนการสอน และประสิทธิผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างไร

3) ควรศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการส่งเสริมความสามารถการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดย
ใช้การศึกษาชั้นเรียนผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ

เอกสารอ้างอิง

- กิ่งแก้ว ภูทองเงิน. (2561). รูปแบบการพัฒนาครูตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของ
นักเรียนระดับประถมศึกษา. ปริญญาโทครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน.
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เชาวฤทธิ์ จงเกษกรณ์. (2561). คู่มือการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้. กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- ทักษิณ เกษตัน. (2561). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- ประคอง รัตมีแก้ว. (2563). การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการ
เรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สุพรรณบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สุพรรณบุรี เขต 3.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2565). ทักษะ 5C เพื่อการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้และการจัดการเรียน. กรุงเทพมหานคร:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มยุรี เจริญศิริ. (2563). การพัฒนารูปแบบโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของ
ครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์
นวัตกรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- โรงเรียนปรางค์กู๋. (2566). รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report: SAR)
ปีการศึกษา 2566. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร.
- ลักษณ์พร เข้มขัน. (2563). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูภาษาอังกฤษในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วนิดา ภูขำนิ. (2564). การพัฒนาสมรรถนะของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 : กรณีโรงเรียนบ้านนา
ตาลคำข้า. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สัมพันธ์ ห้าวหาญ. (2558). รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
การศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม. คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. Educational
and Psychological Measurement. 30(3), 607–610.

Linda, D.H. (2006). Constructing 21st century teacher education. *Journal of Teacher Education*. 57(10), 1-15.

Sophia Faridi. (2016). 13 เหตุผลที่ว่าทำไมประเทศฟินแลนด์จึงมีระบบการศึกษาที่ดีและประสบความสำเร็จ. เรียกใช้เมื่อ 28 กรกฎาคม 2567 จาก <https://www.scholarship.in.th/13-finland-education-systems/>.